

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М.П. ДРАГОМАНОВА
Факультет філософії і суспільствознавства
Факультет педагогіки та психології

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«АКАДЕМІЯ РОЗВИТКУ ПСИХОЛОГІЧНОЇ НАУКИ І
ПРАКТИКИ»

ГУМАНІТАРНИЙ КОРПУС

Випуск 24

**Збірник наукових статей з актуальних проблем
філософії, культурології, психології, педагогіки та історії**

Вінниця
«ТВОРИ»
2019

УДК 159.9+1+37+93](063)
ББК 88я431+87я431+74я431+63я431
Г 94

Редакційна колегія:

Бондар В.І. – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, декан факультету педагогіки і психології НПУ імені М.П.Драгоманова, заслужений працівник освіти України.

Дробот І.І. – доктор історичних наук, професор, декан факультету філософії і суспільствознавства НПУ імені М.П.Драгоманова, заслужений діяч науки і техніки України.

Доліницька Л.В. – кандидат психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології, заступник декана факультету філософії і суспільствознавства НПУ імені М.П.Драгоманова з наукової роботи та міжнародних зв'язків, заслужений працівник освіти України.

Крагель К.О. – голова Студентського наукового товариства факультету філософії і суспільствознавства НПУ імені М.П. Драгоманова

Майданюк І.З. – доктор філософських наук, завідувач кафедри культурології гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування

Матвієнко О.В. – доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки та методики початкового навчання, заступник декана факультету педагогіки і психології НПУ імені М.П.Драгоманова з наукової роботи.

Морозов І.В. – доктор культурології, професор кафедри менеджмента соціокультурної діяльності Білоруського державного університету культури і мистецтв.

Меднікова Г.С. – доктор філософських наук, професор кафедри культурології та філософської антропології НПУ імені М.П.Драгоманова.

Митник О.Я. – доктор педагогічних наук, завідувач кафедри практичної психології НПУ імені М.П.Драгоманова.

Можейко М.О. – доктор філософських наук, професор, завідувача кафедрою методології гуманітарних наук Білоруського державного університету культури і мистецтв.

Політевич О.Е. – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри інформаційних ресурсів і комунікацій Білоруського державного університету культури і мистецтв.

Прихолько Ю.О. – доктор психологічних наук, професор кафедри психології і педагогіки факультету педагогіки і психології НПУ імені М.П.Драгоманова, академік Академії наук вищої школи України.

Синьов В.М. – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, почесний й декан факультету спеціальної та інклюзивної освіти НПУ імені М.П.Драгоманова, президент Асоціації корекційних педагогів України.

У збірнику подано наукові статті за матеріалами III Міжнародної науково-практичної конференції «NEW TOP SCIENCE» (29 березня 2019 р.).

У працях аспірантів, студентів та молодих вчених з України та Польщі висвітлено актуальні теоретичні та прикладні проблеми психології, філософії, культурології, історії, педагогіки, а також представлено міждисциплінарні пошуки та здобутки.

Упорядники:

Кучеренко С.В. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології і педагогіки НПУ імені М.П. Драгоманова.

Русаків С.С. – кандидат філософських наук, доцент кафедри культурології та філософської антропології НПУ імені М.П. Драгоманова.

Г 94 **Гуманітарний корпус:** [збірник наукових статей з актуальних проблем філософії, культурології, психології, педагогіки та історії] – Випуск 24. – Вінниця : ТОВ Нілан-ЛТД, 2019. – 156 с.

ISBN 978-617-7706-52-5

УДК 159.9+1+37+93](063)
ББК 88я431+87я431+74я431+63я431

© Автори статей, 2019

© Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, 2019

ISBN 978-617-7706-52-5

© Видавництво «Нілан Лтд», 2019

ВИНОГРАДАРСТВО ХЕРСОНСЬКОЇ ГУБЕРНІЇ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ – НА ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТЬ

Малащук Оксана Степанівна
кандидат економічних наук, доцент
Одеський державний аграрний університет;
докторант Національної сільськогосподарської
бібліотеки НААН України
osmalashcuk@gmail.com

Виноградарство завжди було важливою галуззю для української економіки. Херсонщина входить у число основних виноградарських регіонів України, де виноградарство має велику і багату історію.

Розвиток і подальше розповсюдження культури винограду на Херсонщині розпочинається з 1889р., коли група французько-німецьких колоністів із Бессарабії (43 сім'ї), на чолі з відомими виноградарями Жатоном Ц.І., Майером Юлієм, Гехлером М.Л. поселились на лівому березі ріки Дніпра, поблизу м. Каховки, утворили на піщаних кучугурах селище «Основа» [4, с. 83]. Привізши з собою виноградну лозу і висадивши її в неродючий «рухливий» пісок, вони не передбачали тих труднощів, з якими їм прийшлося стикнутись в практичній своїй роботі. Личинки мармурового хруща знищували до 90% нових виноградних насаджень, а також ґрунт, що видувався вітрами («рухливий» пісок) до оголення коренів виноградних кущів – головні та найбільш серйозні біди при культурі винограду на пісках. Але практичність і наполегливість засновників виноградників перемогли ці перешкоди, і там де були голі піски, появились квітучі виноградники.

Ще одним піонером культури виноградарства на пісках, але вже ближче до Кінбурнської коси, був лісничий Збур'ївського лісництва І.А. Борткевич, який заклад своє виноградне господарство в 1896р., одночасно з виникненням виноградного господарства в Козацькому (колишнє кн. Трубецького), також піонерського, але вже на правобережжі ріки Дніпра – на непіщаних ґрунтах.

Найбільш підприємливі селяни, які були незнайомі до того з культурою винограду, зацікавились цією галуззю сільського господарства і вже в 90-х рр. ХІХ ст. виноградарство, як на одній, так і на іншій стороні Дніпра, мало місце в окремих сільських господарствах наступних населених пунктів: Лугове, Ключова, Козацькі Лагери, Альошки, Гола Пристань, В. Копани і Збур'ївка Дніпровського повіту; Старошведське, Клестендорф, Мюльгаузендорф, Токарівка Херсонського повіту; Новий Данціг, Нейкарлеруе, Ефенгар Миколаївського округу [4, с. 85].

У Херсонській губернії районами найбільш придатними для розвитку виноградарства були Одеський і Тираспольський повіти. Виноград у Тираспольському повіті ріс у садах, займаючи третю його частину.

У приватновласницьких виноградниках переважали кримські сорти винограду, зустрічалися французькі і грецькі. Незначні виноградники були розведені колишніми поміщицькими селянами в Малаєштах 2, в м. Ново-Петровському (дача № 21), Ново-Катеринівці (дача № 23) та ін. [3, с. 242].

На території Херсонської губернії виноградники зустрічалися окремо від садів у німецьких колоністів. Для розведення виноградників вони вибирали переважно долини балок і річок та захищені сонячні схили з чорноземом чи піщаним ґрунтом. Так в Тираспольському повіті виноградники були висаджені по балках, що впадали в Дністер, по р. Малому Куяльнику (Гофнунгсталь, Катаржина і Кассель), в Одеському повіті по р. Кучурган та її лиману (Баденська, Зельцьська волості), район найбільшого розведення німецького виноградарства розміщувався на схилах балки і струмка Барабоя, що перетинав Гросс-Лібентальську волость, де піщаний чорнозем сприяв розвитку виноградарства [2, с. 758].

Виноградники німецьких колоністів Тираспольського повіту знаходились на суспільній землі. Така ж ситуація за деякими винятками була і в Одеському повіті. Майже в кожній колонії був громадський виноградник, що знаходився в суспільному користуванні. У місцевостях з великим розвитком виноградарства, наприклад в колоніях Гросс-Лібентальської волості, майже кожен господар-німець мав свій виноградник. У 1892 р. кількість кущів винограду в Тираспольському повіті становила 306 526, з них кущів білих сортів 120 127 (48 %), чорних – 186 399 (61 %); в Одеському повіті – 1 309 446, з них кущів білих сортів 502 575, чорних – 806 871 [1, с. 184].

Відсутність у населення елементарних знань з культури виноградної лози і помітна тяга до виноградарства, зумовило Земство в 1902р. запросити спеціаліста-інструктора для надання агрономічної допомоги населенню. За декілька років виноградарство вже настільки розвинулось, що в 1908р. виникла необхідність в організації вже інструкторської мережі із 6-ти інструкторів на повіт, а з 1911р. на території Херсонського та Дніпровських повітів, паралельно з земською інструкторською організацією почав функціонувати утворений, відповідно до закону 21.04.1910р. Комітет виноградарства та виноробства зі своїм технічним персоналом.

Все це дає поштовх до створення групових і громадських виноградників, які з 1911р. були закладені в селах: Федорівка, Ольгівка, Отбедо-Василівка та єврейська колонія Львово Херсонського округу, Ново-Полтавка, Явкіно, Привольне і Піски Миколаївського округу, та Інгулець, Миколаївка 1-ша, Микола-Козельськ Криворізького округу [4, с. 86].

До 1914р. на території Херсонщини припадає розквіт виноградарства, на той час в Херсонському окрузі нараховувалось 3557 десятин квітучих виноградників. Попит на посадковий матеріал значно перевищував пропозицію і одним з найбільших гострих питань в роботі Комітету виноградарства і виноробства було питання організації одного великого розсадника американських лоз і цілої мережі малих кустарного типу

розсадників окремих селян, але війна, яка розпочалась в 1914р. завадила здійснити ці практичні починання.

З 1915р. по 1917р. включно, в історії виноградарства Херсонщини спостерігається зупинка в подальшому розвитку виноградарства і навіть з деякою тенденцією в сторону занепаду.

Період 1918-1922рр. – це період значного занепаду культури виноградної лози; обстеження 1922р. показало зменшення загальної площі виноградників напроти довоєнної цифри на 53,1%. Достатньо цікаво відмітити наступний факт: там, де виноградники представляли собою плантації групового або громадського характеру вціліли на 80-85%; на територіях, де виноградники розкидані поодинокі, чи мали характер індивідуального користування, - майже всі загинули.

Відновлення виноградарства розпочинається з 1922р., коли не лише на піщаному ґрунті лівобережжя Дніпра, де період занепаду не був таким сильним, але і на правобережжі річки, де майже всі виноградники загинули, робоче селянство, майже неврожайного в рільництві 1921р. і урожайного в той же час року у виноградарстві, знову сильно зацікавилось виноградарством, як засухостійкою культурою, яке рятувало всіх виноградарів від голоду.

Список використаних джерел

1. Виноградники Херсонской губернии // Сборник Херсонского земства. – Херсон, 1892. – № 7. – С. 168-191.
2. Лесоводство и садоводство в немецких колониях Новороссийского края // Сборник статей о сельском хозяйстве Юга России / Сост. И. А. Палимпсестов. – Одесса, 1868. – С. 756-761.
3. Чорна Л.М. Промисли та ремесла сільського населення Херсонської губернії в другій половині XIX – на початку XX століть // Чорноморський літопис: науковий журнал. – Миколаїв. – 2014. – Вип. 9 – С. 110 – 118.
4. Шептицкий М.А. Историчний огляд культури виноградної лози на Херсонщині і її перспективи. / Шептицкий М.А. // Збірник присвячений В.Є. Таїрову в ознаменування 40-ліття його діяльності.—за редакцією В.А.Гернета / Одеса: видавництво Центрально науково-дослідної виноробної станції ім. В.Є. Таїрова. – 1925. – С.83-86.

ЗМІСТ

ВПЛИВ ТЕМПЕРАМЕНТУ НА НАВЧАЛЬНУ УСПІШНІСТЬ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА

Бабичева Галина Сергіївна.....5

ABORCJA JAKO JEDEN ZE WSPÓLCZESNYCH PROBLEMÓW ETYCZNYCH

Bieniek Martyna.....9

W POSZUKIWANIU ROZUMU... DZIAŁALNOŚĆ GDAŃSKIEGO RUCH ANARCHISTYCZNO-ARTYSTYCZNY TOTART

Mgr Bień Agnieszka17

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПРИРОДОЗНАВЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Горват Маріанна Василівна, Кузьма-Качур Марія Іванівна24

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В СУЧАСНОМУ ТЕАТРАЛЬНО-СЦЕНІЧНОМУ МИСТЕЦТВІ

Доколова Альона Сергіївна27

ЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ СКЛАДНОСТІ ДЛЯ МЕГНАУКИ

Жуленков Олександр Вікторович30

EDUCATIONAL CONCEPTS TOWARDS THE CHANGE OF CONTEMPORARY THREATS' NATURE

Zadorożna Marlena33

ПЕРЕЖИВАННЯ САМОТНОСТІ ЯК ПСИХОЛОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Івахно Ганна Олександрівна41

ROLA I PRZYSZŁOŚĆ BADAŃ PSYCHOLOGICZNYCH W SŁUŻBIE KRYMINOLOGII

Kloc Aleksandra, Kuź Kaja, Ogar Patryk44

СУЧАСНІСТЬ, ЩО ПОТРЕБУЄ РЕВІЗІЇ СТАРОДАВНОСТІ: РЕАКТУАЛІЗАЦІЯ

Кузнєцов Андрій, Куцак Світлана Анатоліївна53

PRZEMIANY TEKSTUALNE W POLSKIEJ HISTORIOGRAFII ŚREDNIOWIECZNEJ – SPOJRZENIE INTERDYSCYPLINARNE NA ŹRÓDŁA HISTORYCZNE (RELACJA ANONIMA ZWANEGO GALLEM, OPOWIEŚĆ KADŁUBKA, *KRONIKA WIELKOPOLSKA*)

dr Anna Łozowska-Patynowska60

ВИНОГРАДАРСТВО ХЕРСОНСЬКОЇ ГУБЕРНІЇ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ XIX – НА ПОЧАТКУ XX СТОЛІТЬ

Малащук Оксана Степанівна70